

The Effect of Comparability of Financial Statements on Stock Price Crash Risk with Emphasis on the Role of Management Ability in Tehran Stock Exchange

Abdolkarim, Farhanian

Department of Accounting, Khoramshar-Persian Gulf International Branch,
Islamic Azad University, Khoramshar, Iran.

Allah Karam Salehi (Corresponding author)

Department of Accounting, Masjed-Soleiman Branch, Islamic Azad
University, Masjed-Soleiman, Iran
A.k.salehi@iaumis.ac.ir

Abstract

Improving the quality feature of comparability in financial statements enables users to better assess the similarities and differences related to economic activities between different companies over time and to be able to allocate their resources optimally. The main purpose of this study is to investigate the effect of comparability of financial statements on stock price crash risk with emphasis on the role of management ability in Tehran Stock Exchange, which was done using the information of 119 companies during the period 2014 to 2020. The results show that there is a positive and significant relationship between the management ability and the stock price crash risk and there is a negative and significant relationship between the financial statements comparability and stock price crash risk. The results also indicate the adjustment effect of management ability on the relationship between comparability of financial statements and the stock price crash risk. Therefore, it can be concluded that managers, based on the agency theory and conflict of interest between managers and owners, may use their intelligence and talent to achieve personal return or due to overconfidence and hoarding of bad news, cause price bubbles and eventually stock price crash risk.

Keywords: Comparison of Financial Statements, Stock Price Crash Risk, Management Ability

تاثیر قابلیت مقایسه صورت های مالی بر خطر ریزش قیمت سهام با تاکید بر نقش توانایی مدیریت

عبدالکریم فرهانیان

گروه حسابداری، واحد بین المللی خرمشهر، خلیج فارس، دانشگاه آزاد اسلامی، خرمشهر،

ایران

اله کرم صالحی (نویسنده مسئول)

گروه حسابداری، واحد مسجدسلیمان، دانشگاه آزاد اسلامی، مسجدسلیمان، ایران

a.k.salehi@iaumis.ac.ir

چکیده

ارتقاء ویژگی کیفی قابلیت مقایسه در صورت های مالی، استفاده کنندگان را قادر می سازد تا شباهت ها و تفاوت های مربوط به فعالیت های اقتصادی در بین شرکت های مختلف در طول زمان را بهتر ارزیابی کرده و بتوانند تخصیص منابع خود را به شکل بهینه انجام دهند. هدف پژوهش حاضر، بررسی تاثیر قابلیت مقایسه صورت های مالی بر خطر ریزش قیمت سهام با تاکید بر نقش توانایی مدیریت در بورس اوراق بهادار تهران می باشد که با استفاده از اطلاعات ۱۱۹ شرکت طی بازه زمانی ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ انجام شده است. نتایج پژوهش نشان داد که بین توانایی مدیریت و خطر سقوط قیمت سهام رابطه مثبت و معنادار و بین قابلیت مقایسه صورت های مالی و خطر سقوط قیمت سهام رابطه منفی و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج بیانگر اثر تعدیلی توانایی مدیریت بر رابطه بین قابلیت مقایسه صورت های مالی و خطر سقوط قیمت سهام بوده است. بنابراین می توان نتیجه گیری کرد که مدیران بر مبنای تئوری نمایندگی و تضاد منافع بین مدیران و مالکان، ممکن است هوش و استعداد خود را در جهت کسب بازده شخصی بکار گرفته و یا به واسطه اطمینان بیش از حد به خود و احتکار اخبار بد، باعث ایجاد حباب قیمتی و در نهایت سقوط قیمت سهام شوند.

واژه های کلیدی: قابلیت مقایسه صورت های مالی، خطر سقوط قیمت سهام، توانایی مدیریت

۱- مقدمه

تغییر قیمت سهام در بازار امری عادی تلقی می‌گردد اما موضوعی که همواره موجب نگرانی سرمایه‌گذاران است، موضوع تغییرات ناگهانی قیمت سهام می‌باشد. این موضوع طی سال‌های اخیر و به ویژه بعد از بحران مالی جهانی در سال ۲۰۰۸، توجه بسیاری از دانشگاہیان و افراد حرفه‌ای را به خود جلب کرده است. مدیران، دارای انگیزه‌های متفاوتی جهت مخفی نمودن نتایج نامطلوب عملیات می‌باشند. چنانچه مدیران برای یک دوره طولانی اقدام به نگهداری و انباشت اخبار بد در داخل شرکت کنند بین قیمت ذاتی سهام شرکت و ارزش تعیین شده برای آن توسط سرمایه‌گذاران یک شکاف بزرگ (حباب قیمتی سهام) ایجاد می‌شود، هنگامی که توده اخبار منفی انباشت به نقطه انفجار می‌رسد به یکباره وارد بازار شده و به ترکیدن حباب‌های قیمتی و سقوط قیمت سهام می‌انجامد (هاتن و همکاران، ۲۰۰۹). همواره پژوهشگران و سرمایه‌گذاران در صدد بررسی عوامل منجر به بروز این پدیده و عواملی که منجر به جلوگیری از آن می‌شود می‌باشند. یکی از مواردی که می‌تواند این پدیده را تحت تأثیر قرار دهد وجود مدیرانی می‌باشد که از توانایی و مهارت بالایی برخوردارند. مدیران هراندازه توانایی بالاتری برخوردار باشند بهتر می‌توانند اخبار بد شرکت را در راستای دست‌یابی به منافع خود انباشت کنند. اما مدیران در یک مرزی به دلیل ملاحظات منفعت و هزینه و سایر موارد نمی‌توانند مانع از انباشته شدن اخبار بد شرکت گردند و در نتیجه در آن مرز به یک باره اخبار بد شرکت افشا شده و منجر به ریسک سقوط قیمت سهام می‌گردد (فروغی و ساکیانی، ۱۳۹۷). قابلیت مقایسه نیز یکی از ویژگی‌های کیفی مهم در صورت‌های مالی است که سودمندی آنها را افزایش می‌دهد و دسترسی سرمایه‌گذاران بیرونی را به اطلاعات مربوط به هم‌تایان مشابه تسهیل می‌کند و از این طریق شناسایی اطلاعات صورت مالی در میان بنگاه‌های مشابه را برای سرمایه‌گذاران ساده می‌کند. به اعتقاد پژوهشگران، سرمایه‌گذاران با دسترسی به اطلاعات مربوط به بنگاه‌های مشابه و توانایی شناسایی آنها نه تنها می‌توانند درک بهتری از عملکرد یک بنگاه داشته باشند بلکه می‌توانند اطلاعات مرتبط با ارزش را از طریق نتیجه‌گیری بر اساس عملکرد بنگاه‌های مشابه بدست بیاورند. برای مثال اگر یک بنگاه خاص اخبار منفی خود را افشا نکند سرمایه‌گذاران احتمالاً می‌توانند از طریق نتیجه‌گیری بر اساس عملکرد و یا

افشای اطلاعات بنگاه های مشابه حداقل بخشی از اطلاعات منفی را به دست بیاورند. لذا افزایش شناخت سرمایه گذاران از عملکرد بنگاه، نقش مهمی در کاهش توانایی و انگیزه مدیران برای مخفی سازی اخبار منفی و در نتیجه کاهش ریسک سقوط قیمت سهام ایفا می کند (حسینی و محمودآبادی، ۱۳۹۶).

تمرکز اصلی پژوهش حاضر بررسی نقش قابلیت مقایسه صورت های مالی به عنوان یکی از مهمترین معیارهای کیفی اطلاعات حسابداری و توانایی مدیران به عنوان بالاترین ارکان تصمیم گیری هر شرکت بر کاهش خطر سقوط قیمت سهام است. این نتایج به گسترش درک مفاهیم مدیران توانمند بر شرکت ها و سرمایه گذاران می پردازد. آشفتگی بازار سهام در سالیان اخیر، اهمیت خطر سقوط قیمت سهام را به سرمایه گذاران نشان می دهد. با تشخیص عامل جدیدی که خطر سقوط قیمت سهام را کاهش (افزایش) می دهد، مطالعات گذشته توسعه خواهد یافت. پژوهش حاضر با فراهم کردن اطلاعاتی از قابلیت مقایسه صورت های مالی و افزایش ویژگی های کیفی اطلاعات شرکت ها در تعیین ریسک سقوط قیمت سهام، برای شرکت ها و سهامدارانی سودمند خواهد بود که قصد مدیریت ریسک را در بازار سهام دارند. ضمن اینکه تاکنون پژوهشی که به صورت همزمان قابلیت مقایسه صورت های مالی و نقش تعاملی توانایی مدیران بر خطر سقوط قیمت سهام و شکست حباب قیمتی که ناشی از ارائه سودهای تصنعی و بدون نوسان باشد را در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بررسی ننموده است که خلاء پژوهشی در این زمینه احساس می شود. همچنین در کشورهای در حال توسعه مانند ایران که بازار سرمایه آنان از کارایی قوی برخوردار نبوده و در پژوهش های متعدد عدم کارایی یا کارایی بسیار ضعیف آن تأیید شده، همواره خطر تشکیل حباب قیمتی و سقوط آتی قیمت سهام و تحمیل زیان های غیر عادی بر سرمایه گذاری وجود داشته و خود این امر موجب بالا رفتن ریسک سرمایه گذاری گردیده و در شرایطی که مسئولین اقتصادی سعی بر هدایت پس اندازهای عامه مردم (بخش خصوصی) به سمت بازار سرمایه دارند و در راستای کم کردن سهم دولت در تصدی اقتصادی و شکوفای اقتصاد ملی می باشند، انجام تحقیقاتی که منجر به عدم تشکیل حباب قیمتی می شود، ضمن نوآوری پژوهشی؛ بسیار مفید و کارگشا است؛ بنابراین با توجه به اهمیت سرمایه گذاری و بازار سهام در سطح اقتصاد

ملی، در این پژوهش به بررسی تاثیر قابلیت مقایسه صورت های مالی بر خطر ریزش قیمت سهام با تاکید بر نقش توانایی مدیریت پرداخته شده است. انتظار بر این است تا نتایج این پژوهش بتواند دستاورد و ارزش افزود علمی به شرح زیر داشته باشد:

اول) نتایج پژوهش بتواند موجب بسط مبانی نظری پژوهش های گذشته در ارتباط با عوامل موثر بر خطر سقوط قیمت سهام شود. دوم) شواهدی ارائه شود تا ارتباط بین حرفه حسابداری با ویژگی های مدیران و تعیین عوامل موثر بر خطر سقوط قیمت سهام تشریح گردد، سوم) نتایج پژوهش به عنوان دستاوردی علمی می تواند اطلاعات سودمندی را در اختیار سرمایه گذاران، اعتباردهندگان و مدیران برای رسیدن به اهداف خود، قرار دهد و چهارم) پژوهش حاضر موجب خلق ایده های نو در زمینه بررسی روابط بین خطر سقوط قیمت سهام و سایر متغیرهای حسابداری گردد.

۲- مبانی نظری پژوهش

قابلیت مقایسه یکی از ویژگی های کیفی مهم در صورت های مالی است که سودمندی آنها را افزایش می دهد (هیأت استانداردهای حسابداری مالی، ۲۰۱۰). برخلاف ویژگی های کیفی مربوط بودن و قابل اتکاء بودن که هر یک به ترتیب بر جنبه پیش بینی کنندگی و تاییدکنندگی اطلاعات حسابداری تأکید می کنند، طبق تعریف هیأت استانداردهای حسابداری مالی، قابلیت مقایسه یکی از ویژگی های کیفی ارتقاء دهنده کیفیت به شمار می رود که استفاده کنندگان را قادر می سازد تا شباهت ها و تفاوت های مربوط به عملکرد مالی واحدهای اقتصادی مختلف را بهتر شناسایی نمایند. این موضوع بدین معنا است که قابلیت مقایسه اطلاعات مالی برای سرمایه گذاران فعال در بازار سرمایه امری حیاتی بوده و بدون داشتن این قابلیت؛ آنها قادر به شناسایی فرصت های مناسب و اتخاذ تصمیمات سرمایه گذاری و اعتباردهی مطلوب نخواهند بود. با وجود اهمیت بالای قابلیت مقایسه برای استفاده کنندگان و همچنین استانداردگذاران در حوزه حسابداری، پژوهش های تجربی اندکی در این زمینه انجام شده است. دی فرانکو و همکاران (۲۰۱۱) در پژوهشی تجربی به بررسی منافع قابلیت مقایسه پرداخته اند. پژوهش-

های دیگری نیز به بررسی تأثیر قابلیت مقایسه در بازار پول و ارزیابی ریسک اعتباری شرکت‌ها (کیم، کرافت و ریان، ۲۰۱۳)، کارایی تصمیمات تحصیل شرکت‌های فرعی (چن و همکاران، ۲۰۱۴) و گرایش‌های مدیران در پیش‌بینی سود (سان، ۲۰۱۶) محدود شده است. سایر پژوهش‌ها نیز قابلیت مقایسه را با تأکید بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی مورد بررسی قرار داده‌اند (کیم و همکاران، ۲۰۱۳؛ دی فوند، هو و هانگ، ۲۰۱۱؛ بارث و همکاران، ۲۰۱۲، وانگ، ۲۰۱۴).

کیم و همکاران (۲۰۱۶) بر این باورند که سرمایه‌گذاران با داشتن دسترسی و توان لازم جهت تحلیل اطلاعات قابل مقایسه سایر شرکت‌های مشابه علاوه بر اینکه می‌توانند درک بهتری از عملکرد شرکت داشته باشند، همچنین می‌توانند اطلاعات مفید و ارزشی را نیز بر اساس اطلاعات افشاء شده و بررسی عملکرد شرکت‌های مشابه در رابطه با شرکت مورد نظر بدست آورند. بنابراین افزایش درک سرمایه‌گذاران در حوزه تحلیل اطلاعات قابل مقایسه درباره عملکرد شرکت‌ها، می‌تواند انگیزه مدیران را در عدم افشای اخبار بد کاهش دهد (باداور نهدی و بابایی، ۱۳۹۸). طبق استدلال کیم و همکاران (۲۰۱۶) از آنجا که سرمایه‌گذاران امکان دارد برخی اخبار بد افشاء نشده شرکت‌ها را از طریق تحلیل اطلاعات قابلیت مقایسه سایر شرکت‌های مشابه بدست آورند، مزیت قابلیت مقایسه برای مدیران نیز کاهش انباشت اخبار بد و هزینه‌های مرتبط با آن می‌باشد. بنابراین جهت بهبود قابلیت مقایسه بایستی انگیزه انباشت اخبار بد در مدیران را کاهش داد. بنابراین این پیش‌بینی وجود دارد که سرمایه‌گذاران تصور می‌کنند شرکت‌هایی که قابلیت مقایسه در صورت‌های مالی آنها بیشتر است؛ کمتر در معرض سقوط قیمت سهام قرار دارند. به جهت حمایت از این ادعا؛ هاتن و همکاران (۲۰۰۹) در پژوهشی نشان دادند عدم شفافیت اطلاعات مالی به طور مثبت با ریسک سقوط قیمت سهام در ارتباط است. آنها همچنین استدلال نمودند عدم شفافیت در گزارشگری مالی مدیران را در مخفی کردن اخبار بد از استفاده‌کنندگان برون سازمانی توانمند می‌کند. طبق این استدلال انتظار می‌رود، با ارتقاء سطح قابلیت مقایسه صورت‌های مالی، توانایی مدیران در مخفی نمودن اخبار بد و انباشت آنها در داخل شرکت کاهش یافته و در نتیجه ریسک سقوط قیمت سهام کاهش یابد (کویی و همکاران، ۲۰۱۹).

از آنجایی که سقوط قیمت سهام منجر به متضرر شدن سهامداران و سرمایه گذاران و هم چنین افت بازار سرمایه می‌گردد توجه به عوامل مؤثر بر این پدیده از اهمیت بسزایی برخوردار است. یکی از این عوامل توانایی مدیران است. مدیران در سازمان‌ها، تدوین‌کنندگان خط‌مشی، صاحبان قدرت هستند و عملکرد سازمان‌ها با قدرت آنان در ارتباط است. مدیران با به کارگیری منابع قدرت می‌توانند زمینه رشد و تعالی یا زمینه انحراف و فساد سازمان را فراهم آورند و این امر به ماهیت وجودی و چگونگی استفاده از قدرت و منابع آنان بستگی دارد. ویژگی‌های یک مدیر خاص مانند: توانایی، استعداد، شهرت و لقب (برروی ستانده‌های اقتصادی) مانند (درآمد و سود) اثر می‌گذارد (فروغی و ساکیانی، ۱۳۹۷).

براساس دو دیدگاه می‌توان بین توانایی مدیریتی و ریسک سقوط قیمت سهام ارتباط برقرار کرد. بر طبق دیدگاه اول، که به دیدگاه قراردادهای کارا معروف است، انتظار می‌رود بین توانایی مدیریتی و کیفیت گزارشگری مالی یک تأثیر مثبت وجود داشته باشد که این امر منجر به کاهش احتمال ریسک سقوط قیمت سهام می‌گردد. به عبارت بهتر با توجه به اینکه افشای اطلاعات در یک زمان مناسب احتمال ریسک سقوط قیمت سهام را کاهش می‌دهد انتظار بر این است که شرکت‌هایی که مدیران توانا دارند کمتر در معرض ریسک سقوط قیمت سهام قرار گیرند (حبیب، ۲۰۱۴). از طرفی دیگر بر مبنای دیدگاه منفعت طلبی (دیدگاه دوم) که در تضاد با دیدگاه اول است استدلال می‌شود که مدیران توانا با توجه به تأکید زیاد بر حفظ جایگاه و شهرت خود، این انگیزه در آن‌ها وجود دارد که اقدام به دستکاری کیفیت گزارشگری مالی و سود نموده تا سود و عملکرد مالی خود را به سطح انتظار بازار و یا سرمایه گذاران برسانند. اگر مدیر از وضعیت شهرت و توانایی خود، به منظور دست یابی به منافع خود و همچنین دست یابی به سطح انتظارات مورد نظر، از طریق دستکاری کیفیت گزارشگری مالی استفاده نماید انتظار می‌رود که چنین مدیری اقدام به انباشت اخبار بد شرکت نماید. از آنجائیکه انباشت اخبار بد شرکت منجر به سقوط قیمت سهام می‌گردد، انتظار می‌رود که شرکت‌های که دارای مدیران توانا می‌باشند احتمال سقوط قیمت سهام در این شرکت‌ها بیشتر باشد (حبیب، ۲۰۱۴). با توجه به مطالب بیان شده و اهمیت قیمت سهام برای سرمایه‌گذاران لذا

این پژوهش به دنبال این سوال اساسی است که آیا قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و توانایی مدیران بر ریسک سقوط قیمت سهام تاثیر معناداری دارد؟

پیشینه پژوهش

پیشینه خارجی

صفری گرایلی (۲۰۲۱) در پژوهشی به بررسی تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر ریسک سقوط قیمت سهام (چولگی منفی بازده سهام) پرداختند. بدین منظور از اطلاعات ۴۲۵ شرکت ایرانی طی بازه زمانی ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۷ استفاده نمود. نتایج پژوهش نشان داد که قابلیت مقایسه صورت‌های مالی باعث کاهش ریسک سقوط قیمت می‌شود. لیانگ و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی تاثیر بیش اعتمادی مدیران (کوته‌بینی) بر خطر سقوط قیمت سهام در شرکت‌های بورس شانگهای چین طی بازه زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۲ پرداختند. نتایج نشان داد در شرکت‌هایی که شدت کوتاه‌بینی و اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بالا باشد نسبت به شرکت‌هایی که شدت کوتاه‌بینی در آنها کمتر است، احتمال خطر سقوط قیمت سهام در آینده افزایش می‌یابد. همچنین نتایج نشان داد که شدت خطر سقوط قیمت سهام در شرکت‌هایی که از کیفیت افشای کمتری برخوردار هستند افزایش می‌یابد. کویی و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی تاثیر توانایی مدیریت بر ریسک سقوط قیمت سهام پرداختند. بدین منظور از اطلاعات ۵۶۰ شرکت آمریکایی طی بازه زمانی ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۸ استفاده کردند. نتایج پژوهش نشان داد که وجود مدیران با توانایی بالا باعث افزایش خطر سقوط قیمت سهام می‌شوند. این نتایج نشان داد که مخفی کردن اخبار بد و بیش سرمایه‌گذاری دو عامل مهمی هستند که از طریق آنها توانایی مدیریت منجر به افزایش خطر سقوط قیمت سهام می‌شود. پارسا و صراف (۲۰۱۸) در پژوهشی به بررسی تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر ریسک سقوط قیمت سهام در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. در این پژوهش از اطلاعات ۸۱ شرکت در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۷ استفاده شد. نتایج پژوهش حاکی از آن بود که قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر ریسک سقوط قیمت سهام تاثیر منفی و معنادار دارد. سو، پارک و هون (۲۰۱۷) در تحقیقی به بررسی تاثیر توانایی مدیریت بر ریسک سقوط قیمت سهام در بورس اوراق بهادار کره جنوبی پرداختند. در این تحقیق از اطلاعات

۳۲۰ شرکت از شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار کره جنوبی طی سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۶ استفاده شد. نتایج پژوهش حاکی از آن بود که بین توانایی مدیریت و ریسک سقوط قیمت سهام رابطه منفی و معنادار دارد. این نتایج نشان داد مدیرانی که توانایی بالاتری دارند، افشای داوطلبانه بیشتری را برای نشان دادن توانایی خود منتشر می‌کنند و در نهایت خطر سقوط قیمت سهام را کاهش می‌دهند. کیم و همکاران (۲۰۱۶) به بررسی تأثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر ریسک سقوط مورد انتظار قیمت سهام پرداختند. نتایج پژوهش آنها نشان داد ریسک سقوط مورد انتظار با افزایش قابلیت مقایسه صورت‌های مالی کاهش می‌یابد و این رابطه منفی در محیط‌هایی شدیدتر است که در آن مدیران بیشتر به دنبال مخفی کردن اخبار منفی هستند. همچنین آنها نشان دادند قابلیت مقایسه می‌تواند واکنش نامتقارن بازار به افشای اخبار منفی و اخبار مثبت را کاهش دهد. طبق یافته‌های این پژوهشگران قابلیت مقایسه صورت‌های مالی تمایل مدیران برای مخفی کردن اخبار منفی را کاهش می‌دهد. این موضوع باعث کاهش میزان ریسک سقوط آتی قیمت سهام شرکت از دیدگاه سرمایه‌گذاران می‌شود.

پیشینه داخلی

دریایی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی نقش کیفیت حسابرسی بر رابطه بین قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری و ریسک سقوط قیمت سهام پرداختند. بدین منظور با استفاده از اطلاعات مالی ۱۳۷ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران برای سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۷ و رگرسیون چند متغیره به برازش مدل‌های پژوهش پرداخته شد. نتایج پژوهش نشان داد، به دلیل مدیریت سود برای کیفیت حسابرسی، شدت رابطه منفی و معنادار بین قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری و ریسک سقوط قیمت سهام را کاهش می‌دهد. این موضوع می‌تواند ناشی از مدیریت سود رو به بالا باشد. شهریاری و فدایی (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی تأثیر توانایی مدیران بر ریسک سقوط قیمت سهام با در نظر گرفتن نقش دوره تصدی مدیر عامل و رقابت در بازار محصول در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. جامعه آماری این پژوهش شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و نمونه آماری آن شامل اطلاعات ۱۰۵ شرکت برای دوره ۸ ساله ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ بود. نتایج پژوهش

نشان داد که توانایی مدیران تاثیر منفی و معناداری بر ریسک سقوط قیمت سهام دارد. همچنین نتایج نشان داد که با در نظر گرفتن نقش تعدیل کنندگی دوره تصدی مدیر عامل و رقابت در بازار محصول، توانایی مدیران تاثیر معناداری بر ریسک سقوط قیمت سهام دارد. چوگان و امامقلی (۱۳۹۷) در پژوهشی به بررسی رابطه بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و ریسک سقوط قیمت سهام در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره زمانی ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ پرداختند. نتایج نشان داد که بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و ریسک سقوط قیمت سهام رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. فروغی و ساکیانی (۱۳۹۷) در پژوهشی به بررسی تأثیر توانایی مدیریتی بر ریسک سقوط قیمت سهام در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. برای دست‌یابی به هدف مذکور، یک فرضیه تدوین و نمونه‌ای متشکل از ۱۱۹ شرکت به روش حذف سیستماتیک از بین شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران انتخاب گردید. نتایج حاصل از آزمون فرضیه پژوهش‌گویی آن بود که مدیران توانا تأثیر مثبت و معناداری بر ریسک سقوط قیمت سهام دارند. در واقع این مدیران از طریق دستکاری کیفیت گزارشگری مالی بر ریسک سقوط قیمت سهام تأثیر مثبت و معناداری دارند. حسینی و محمودآبادی (۱۳۹۶) در پژوهشی به بررسی تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر ریسک سقوط آتی قیمت سهام پرداختند. بدین منظور از اطلاعات ۱۱۰ شرکت پذیرفته شده در بورس تهران طی بازه زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ استفاده شد. نتایج نشان داد که ریسک سقوط مورد انتظار با افزایش قابلیت مقایسه صورت مالی کاهش می‌یابد و این رابطه منفی در محیط‌هایی شدیدتر است که در آن مدیران بیشتر به دنبال مخفی کردن اخبار منفی هستند این تاثیر از آنجا ناشی می‌شود که قابلیت مقایسه باعث انعکاس میزان بیشتری از اطلاعات سود خاص شرکت در قیمت سهام می‌شود. محمدی و صالحی (۱۳۹۶) در پژوهشی به بررسی ارتباط بین توانایی‌های مدیریت و سرمایه‌گذاری کارا با سقوط قیمت سهام در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. در این مطالعه با استفاده از داده‌های ۱۵۲ شرکت موجود در بورس اوراق بهادار تهران در دوره زمانی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۴ به بررسی این موضوع پرداخته شد. برای اندازه‌گیری توانایی مدیریت از مدل دمرجیان و همکاران (۲۰۱۳) که مبتنی بر متغیرهای حسابداری است، استفاده شد. نتایج پژوهش حاکی

از آن بود که بین توانایی مدیریت و کارایی سرمایه‌گذاری رابطه معناداری وجود ندارد؛ درحالی‌که بین توانایی مدیریت و ریسک سقوط قیمت سهام رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۳- روش پژوهش

این پژوهش از نظر نوع هدف؛ کاربردی و از نظر شیوه‌ی انجام و ماهیت، از نوع پژوهش‌های توصیفی و از نظر فلسفه جزء پژوهش‌های اثباتی حسابداری است. از نظر فرآیند اجرا از نوع پژوهش‌های کمی و از نظر منطق اجرا نیز جزء پژوهش‌های با رویکرد قیاسی - استقرایی بوده و از نظر بعد زمانی نیز از نوع پژوهش‌های طولی - گذشته‌نگر بوده و از اطلاعات تاریخی شرکت‌های نمونه استفاده می‌شود. برای برآورد مدل رگرسیون و آزمون فرضیه‌های پژوهش از روش اقتصادسنجی داده‌های ترکیبی استفاده می‌شود. اطلاعات مورد نیاز شرکت‌ها نیز از بانک اطلاعاتی رهاورد نوین و وبگاه الکترونیکی سازمان بورس اوراق بهادار استخراج شده و فرضیه‌های پژوهش نیز بر اساس داده‌های ترکیبی و به کمک نرم افزار Eviews (نسخه ۱۰) آزمون می‌شوند.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری پژوهش را شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تشکیل می‌دهند. نمونه این پژوهش شامل شرکت‌هایی است که اطلاعات مالی آنها برای سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ در دسترس بوده و سال مالی آنها منتهی به پایان اسفندماه باشد و قبل از سال ۱۳۹۲ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشند. همچنین جزء مؤسسات مالی، بانک‌ها، بیمه‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری نباشد. علاوه بر این در پایان مشاهدات پرت (صدک اول و صدک ۹۹ تمام مشاهدات) و نیز تمام شرکت‌هایی که داده‌های آنها برای محاسبه متغیرهای تحقیق در دسترس نبود، حذف شدند. پس از اعمال محدودیت‌های فوق تعداد ۱۱۹ در دوره زمانی ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ جهت بررسی، انتخاب شدند که جدول (۱) نحوه انتخاب نمونه را نشان می‌دهد:

دهد:

جدول (۱): نحوه‌ی انتخاب تعداد شرکت‌های جامعه آماری

جمع	جمع	
۵۲۰		تعداد کل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس تا پایان سال ۱۳۹۸:
	۷۵	تعداد شرکت‌هایی که در دامنه زمانی ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ در بورس فعال نبوده‌اند:
	۹۴	تعداد شرکت‌هایی که بعد از سال ۱۳۹۲ در بورس پذیرفته شده‌اند:
	۵۵	شرکت‌های هلدینگ، سرمایه‌گذاری، واسطه‌گری‌های مالی و بانک، و بیمه
	۸۵	شرکت‌های که تغییر سال مالی داده‌اند و یا سال مالی آنها منتهی به اسفند نمی‌باشد:
	۴۵	تعداد شرکت‌هایی که سهام آنها در دامنه زمانی پژوهش توقف فعالیت داشته‌اند:
	۴۷	تعداد شرکت‌هایی که در دامنه زمانی پژوهش اطلاعات آنها در دسترس نمی‌باشد:
۴۰۱		جمع:
۱۱۹		تعداد شرکت‌های غربالگری شده

فرضیه‌های پژوهش

با توجه به مبانی نظری و پیشینه تجربی پژوهش فرضیه‌های زیر تدوین شده است:
فرضیه‌ی اول: قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر خطر سقوط قیمت سهام تاثیر معناداری دارد.

فرضیه‌ی دوم: توانایی مدیریت بر خطر سقوط قیمت سهام تاثیر معناداری دارد.
فرضیه‌ی سوم: توانایی مدیریت بر رابطه‌ی بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و خطر سقوط قیمت سهام اثر معناداری دارد.

اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش

۱-۷- متغیر وابسته: ریسک سقوط قیمت سهام (*NCSKEW & DUVOL*)

در این پژوهش به پیروی از پژوهش‌های کویی و همکاران (۲۰۱۹)، لی، وانگ و وانگ (۲۰۱۷) و شهاب، کولینز، نتم و یولا (۲۰۲۰) برای اندازه‌گیری ریسک سقوط قیمت سهام از دو معیار چولگی منفی بازده سهام و نوسان بازده هفتگی خاص به شرح زیر استفاده می‌شود:

معیار اول: چولگی منفی بازده سهام (NCSKEW)

رابطه (۱)

$$R_{jt} = \alpha_j + \beta_1 r_{m,t-2} + \beta_2 r_{m,t-1} + \beta_3 r_{m,t} + \beta_4 r_{m,t+1} + \beta_5 r_{m,t+2} + \varepsilon_{j,t}$$

که در آن:

r_{jt} = بازده سهام شرکت در سال جاری r_{jt} = بازده شاخص کل بازار سهام در سال جاری، سال قبل، دو سال قبل، سال آتی، دو سال آتی $R_{m,t}$ و ε = باقی مانده مدل رگرسیونی. چن و همکاران (۲۰۰۱) معتقدند که نشانه‌های سقوط قیمت سهام از یک سال قبل از وقوع این پدیده شکل می‌گیرد و یکی از این نشانه‌ها وجود چولگی منفی در بازده سهام شرکت است. بنابراین شرکت‌هایی که در سال گذشته چولگی منفی بازده سهام را تجربه کرده‌اند با احتمال بیشتری در سال آینده با پدیده سقوط قیمت سهام مواجه خواهند شد به عبارت دیگر هرچه مقدار ضریب منفی چولگی بیشتر باشد، آن شرکت در معرض سقوط قیمت سهام بیشتری خواهد بود (حبیب، ۲۰۱۴). گانگ (۲۰۱۵) نیز بیان نموده که چولگی منفی بازده سهام یک راه جایگزین برای اندازه‌گیری عدم تقارن در نوع بازده است (چن و همکاران، ۲۰۰۱؛ کیم و ژانگ، ۲۰۱۵؛ لئو و ژانگ، ۲۰۱۹؛ شهاب و همکاران، ۲۰۲۰؛ فروغی و ساکیانی، ۱۳۹۵، معطوفی و همکاران، ۱۳۹۸):

رابطه (۲)

$$NCSKEW_{j,r} = -\left(n \frac{n - 1^{\frac{3}{2}} \sum w^3}{(n-1)(n-2)(\sum w^2)w^{3/2}} \right)$$

در این رابطه:

NCSKEW: چولگی منفی بازده ماهانه سهام شرکت، **W**: بازده ماهانه خاص شرکت و **N**: تعداد ماه‌هایی که بازده آن محاسبه شده است.

معیار دوم: نوسان بازده هفتگی خاص (DUVOL)

برای اندازه‌گیری معیار دوم مطابق با پژوهش‌های چن و همکاران (۲۰۰۱)، لئو و ژانگ (۲۰۱۹) و شهاب و همکاران (۲۰۲۰) ابتدا میانگین بازده هفتگی خاص شرکت‌ها محاسبه و سپس داده‌های مربوط به آن به دو دسته کمتر از میانگین و بیشتر از میانگین تفکیک شده و انحراف معیار هر کدام به طور مجزا محاسبه می‌شود. سپس برای محاسبه نوسان بازده هفتگی خاص از رابطه زیر استفاده شده است:

رابطه (۳)

$$DUVOL_{j,r} = \ln\left(\frac{[(n_u - 1) \sum DOWNr^2]}{[(n_u - 1) \sum UPr^2]}\right)$$

DOWN: برابر با انحراف معیار مشاهدات کمتر از میانگین و **UP**: نشان دهنده انحراف معیار مشاهدات بزرگتر از میانگین برای بازده خاص شرکت i در سال t است. در این معادله ارزش‌های بالای **DUVOL** نشان دهنده خطر سقوط قیمت سهام بالا است.

۲-۷- متغیر مستقل: قابلیت مقایسه صورت‌های مالی (**CompACC**)

برای اندازه‌گیری قابلیت مقایسه صورت‌های مالی از الگوی دی‌فرانکو و همکاران (۲۰۱۱) استفاده شده است. بر اساس این الگو، سیستم حسابداری یک شرکت، تابعی در نظر گرفته می‌شود که رویدادهای اقتصادی (بازده سهام) را به گزارش‌های مالی (سود حسابداری) تبدیل می‌کند. به طوری که، هرچه تابع حسابداری دو شرکت شباهت بیشتری با هم داشته باشد، قابلیت مقایسه صورت‌های مالی آنها بیشتر خواهد بود. با استفاده از این معیار برای محاسبه قابلیت مقایسه بین دو شرکت i و j ، ابتدا الگوی رگرسیونی زیر برای هر شرکت - سال و با استفاده از داده‌های سری زمانی دوره ۷ ساله اخیر (۲۸ فصل) برآورد می‌شود (رضایی و عبدالمهی، ۱۳۹۸):

رابطه (۴)

$$Earning_{it} = \alpha + \beta_1 Return_{it} + \varepsilon$$

که در آن:

Earning: سود خالص فصلی تقسیم بر ارزش بازار ابتدای دوره سهام شرکت و
Return: بازده سهام فصلی شرکت است.

ضرایب برآوردشده از رابطه (1) معرف تابع حسابداری شرکت است که رویدادهای اقتصادی (بازده) را به گزارش حسابداری (سود) تبدیل می‌کند. شباهت بین تابع حسابداری دو شرکت، میزان قابلیت مقایسه بین دو شرکت را نشان می‌دهد. برای برآورد تفاوت بین تابع و عملیات حسابداری دو شرکت i و j ، در هر سال از طریق رابطه‌های زیر سود شرکت i به طور جداگانه یکبار با استفاده از تابع حسابداری خود شرکت i و یکبار با استفاده از تابع حسابداری شرکت j ؛ اما با بازده خود شرکت i (رویداد مشابه)، برای دوره زمانی مشابه با دوره زمانی رابطه (5) پیش‌بینی می‌شود:

رابطه (5)

$$E(\text{Earning}_{iit}) = \tilde{\alpha} + \beta_1 \text{Return}_{it} + \varepsilon$$

رابطه (6)

$$E(\text{Earning}_{ijt}) = \tilde{\alpha} + \beta_1 \text{Return}_{it} + \varepsilon$$

در رابطه فوق:

$E(\text{Earning}_{iit})$: سود پیش‌بینی شده شرکت i در دوره t با استفاده از تابع حسابداری شرکت i و $E(\text{Earning}_{ijt})$: سود پیش‌بینی شده شرکت i در دوره t با استفاده از تابع حسابداری شرکت j . پس از محاسبه مقادیر فوق میانگین تفاوت در مقادیر سود پیش‌بینی شده بیانگر تفاوت در تابع حسابداری دو شرکت است بنابراین قرینه آن میزان شباهت و قابلیت مقایسه بین دو شرکت را به شرح رابطه زیر نشان می‌دهد:

رابطه (7)

$$\text{CompACC}_{iit} = -\frac{1}{28} \sum [E(\text{Earning}_{iit}) - E(\text{Earning}_{ijt})]$$

در این رابطه CompACC قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بین دو شرکت i و j در سال t است. به طرق مشابه برای هر سال و برای هر جفت شرکت i با شرکتهای j عضو یک صنعت معیار FCS محاسبه می‌شود (رضایی و عبدالهی، ۱۳۹۸).

۳-۷- متغیر تعدیلی: توانایی مدیریت (MAbility)

به منظور اندازه‌گیری توانایی مدیریت به پیروی از پژوهش محمدی و صالحی (۱۳۹۶) و کویی و همکاران (۲۰۱۹) از الگویی که دم‌رجیان و همکاران (۲۰۱۳) ارائه کرده‌اند استفاده

شده است. سنجش توانایی مدیران با استفاده از این الگو در دو گام صورت می‌گیرد. گام اول، ابتدا کارایی شرکت با استفاده از روش تحلیل پوششی داده‌ها (DEA) با در نظر گرفتن بهای تمام شد کالای فروش رفته (CGS)، هزینه‌های اداری، عمومی و فروش (SG&A)، دارایی‌های ثابت مشهود (PPE)، اجاره عملیاتی (Opsleaser)، مخارج تحقیق و توسعه (R&D) و دارایی‌های نامشهود (Goodwill) به عنوان متغیرهای ورودی و فروش شرکت (SALE) به عنوان متغیر خروجی سنجیده می‌شود. DEA یک مرز کارایی را برای شرکت‌ها فراهم می‌کند. اندازه کارایی (θ) که DEA تولید می‌کند، یک عدد بین صفر و یک است. شرکت‌هایی با نمره کارایی یک، شرکت‌هایی هستند که بسیار کارا بوده و شرکت‌هایی که امتیاز کارایی آن‌ها کمتر از یک است، زیر مرز کارایی قرار دارند و باید با کاهش هزینه‌ها یا افزایش درآمدها به مرز کارایی برسند. همچنین به منظور جلوگیری از اثر مضاعف، مبلغ اجاره عملیاتی از هزینه‌های اداری، عمومی و فروش کسر شده است. برای سنجش کارایی شرکت‌ها از رابطه (۴) به شرح زیر استفاده می‌شود (محمدی و صالحی، ۱۳۹۶):

رابطه (۸)

$$\max \theta_{it} = \frac{SALE_{it}}{v_1 COGS_{it} + v_2 SG\&A_{it} + v_3 PPE_{it} + v_4 Opsleaser_{it} + v_5 R\&D_{it} + v_6 Goodwill_{it} + v_7 0}$$

گام دوم، کارایی محاسبه شده شرکت‌ها متأثر از دو عامل ویژگی‌های شرکتی و توانایی مدیران است بنابراین باید این دو عامل از یکدیگر تفکیک شوند. در این راستا، ابتدا از یک رگرسیون که ارتباط کارایی شرکت‌ها را با ویژگی‌های شرکتی نشان می‌دهد، به شرح زیر استفاده می‌شود (نوروش و همکاران، ۱۳۹۶؛ محمدی و صالحی، ۱۳۹۶).

رابطه (۹)

$$FirmEF_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 Size_{it} + \alpha_2 Market\ share_{it} + \alpha_3 Free\ Cash\ Flow_{it} + \alpha_4 \ln(age_{it}) + \varepsilon$$

پسماندهای باقیمانده حاصل از مدل، نشان دهند امتیاز توانایی مدیران شرکت است. در این الگو:

FirmEF: کارایی شرکت است که از مدل بالا به دست می آید، **Size**: انداز شرکت که برای محاسبه آن از لگاریتم طبیعی جمع دارایی ها استفاده می شود، **Market share**: سهم شرکت از فروش صنعت است که برابر با فروش پایان هر سال شرکت تقسیم بر فروش صنعت در پایان سال مربوط است، **Age**: عمر شرکت است، **Free Cash Flow**: نماد جریان های نقدی آزاد مثبت است. (اگر شرکتی جریان نقدی مثبت داشته باشد شاخص جریان های نقدی آزاد برابر یک و در غیر این صورت برابر صفر خواهد بود).

۴-۷- متغیرهای کنترلی

اندازهی شرکت (**SIZE**): لگاریتم مجموع دارایی در پایان سال محاسبه می شود (عابدینی صدقیانی و همکاران، ۱۳۹۹):

اهرم مالی (**LEVE**): از تقسیم مجموع بدهی بر ارزش دفتری دارایی های شرکت محاسبه می شود (لئو و ژانگ، ۲۰۱۹).

سودآوری (**ROA**): این نسبت از تقسیم سود خالص بر کل دارایی ها بدست می آید (کویی و همکاران، ۲۰۱۹).

نسبت ارزش بازار به دفتری (**MB**): برای کنترل اثر مجموعه فرصت های سرمایه گذاری شرکت بر ریسک سقوط قیمت سهام از نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام استفاده شده است (لئو و ژانگ، ۲۰۱۹).

کیفیت حسابرسی (**AQ**): متغیر مجازی صفر و یک بوده که در صورتی که حسابرس شرکت، سازمان حسابرسی باشد، یک، و در غیر این صورت مقدار صفر را اختیار می کند (محمدی خشوئی و همکاران، ۱۳۹۴).

مدل های پژوهش

به منظور آزمون فرضیه های پژوهش به پیروی از پژوهش کویی و همکاران (۲۰۱۹)، حبیب و همکاران (۲۰۱۷) و کیم و همکاران (۲۰۱۶) از مدل رگرسیونی چندمتغیره زیر استفاده شده است:

مدل اول: چولگی منفی بازده سهام

$$\begin{aligned} \text{NCSKEW}_{it} = & \alpha + \beta_1 \text{CompACC}_{it} + \beta_2 \text{MAbility}_{it} \\ & + \beta_3 \text{CompACC}_{it} * \text{MAbility}_{it} + \beta_4 \text{SIZE}_{it} + \beta_5 \text{LEVE}_{it} \\ & + \beta_6 \text{ROA}_{it} + \beta_7 \text{MB}_{it} + \beta_8 \text{AQ}_{it} + \varepsilon_{it} \end{aligned}$$

مدل دوم: نوسان بازده هفتگی خاص

$$\begin{aligned} \text{DUVOL}_{it} = & \alpha + \beta_1 \text{CompACC}_{it} + \beta_2 \text{MAbility}_{it} \\ & + \beta_3 \text{CompACC}_{it} * \text{MAbility}_{it} + \beta_4 \text{SIZE}_{it} + \beta_5 \text{LEVE}_{it} \\ & + \beta_6 \text{ROA}_{it} + \beta_7 \text{MB}_{it} + \beta_8 \text{AQ}_{it} + \varepsilon_{it} \end{aligned}$$

که در این مدل‌ها:

NCSKEW: چولگی منفی بازده سهام (وابسته)، **DUVOL**: نوسان بازده هفتگی خاص (وابسته)، **CompACC**: قابلیت مقایسه صورت مالی (مستقل)، **MAbility**: توانایی مدیریت (تعديلی)، **MB**: نسبت ارزش بازار به دفتری، **Leve**: اهرم مالی، **ROA**: بازده دارایی، **SIZE**: اندازه شرکت، **AQ**: کیفیت حسابرسي شرکت و ε جز اخلاص مدل می‌باشند.

یافته‌های پژوهش

آماره های توصیفی متغیرهای پژوهش بعد از نرمال سازی و انجام آزمون جارک برا که حاکی از نرمال بودن متغیرهای پژوهش بود به شرح جدول (۲) می باشد:

جدول (۲). آماره های توصیفی پژوهش

متغیرها	میانگین	میانه	حداکثر	حداقل	انحراف معیار	چولگی
چولگی منفی سهام	-۰.۱۳	۰.۰۲	۱.۶۳	-۲.۳۶	۰.۶۲	۰.۲۷
نوسانات هفتگی خاص	-۰.۲۹	-۰.۲۳	۰.۳۱	-۰.۵۳	۰.۴۴	۰.۳۵
قابلیت مقایسه صورتهای مالی	-۰.۳۸	-۰.۲۵	-۰.۰۰۲	-۱.۵۱	۰.۲۲	۰.۳۰
توانایی مدیریت	۰.۱۹	۰.۱۶	۰.۸۴	-۰.۴۰	۰.۱۷	۰.۰۷
قابلیت مقایسه صورت مالی * توانایی مدیریت	-۰.۰۶	-۰.۰۴	۰.۱۵	-۰.۶۶	۰.۲۸	۰.۱۹
اندازه شرکت	۵.۹۴	۵.۸۷	۸.۱۲	۴.۰۱	۰.۷۸	۰.۴۴
اهرم مالی	۰.۶۰	۰.۶۴	۰.۷۹	۰.۱۰	۰.۱۵	۰.۴۰
بازده دارایی	۰.۲۰	۰.۱۴	۰.۶۵	-۰.۳۵	۰.۱۹	۰.۰۹
نسبت ارزش بازار به دفتری	۲.۷۳	۳.۴۶	۶.۷۵	۱.۱۰	۰.۱۴	۰.۲۲

مشاهدات	۸۳۳	۸۳۳	۸۳۳	۸۳۳	۸۳۳	۸۳۳
---------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

منبع: یافته های پژوهشگر

آمار توصیفی متغیرهای کیفی (کد ۰ و ۱)

متغیرهای کیفی	فراوانی کد ۱	فراوانی کد ۰	درصد فراوانی کد ۱	درصد فراوانی کد ۰
کیفیت حسابرسی	۲۷۵	۵۵۸	۰.۳۳	۰.۶۷

منبع: یافته های پژوهشگر

میانگین متغیر ریسک سقوط قیمت سهام بر اساس چولگی منفی بازده سهام و نوسانات هفتگی خاص به عنوان متغیر وابسته در شرکت های مورد بررسی طی سال های مورد آزمون به ترتیب ۰.۱۳- و ۰.۲۹- بوده است که نشان می دهد به طور متوسط ریسک سقوط قیمت سهام بر اساس هر دو معیار وجود دارد. میانگین توانایی مدیریت ۰.۱۹ بوه که نشان می دهد به طور میانگین ۰.۱۹ شرکت های نمونه دارای مدیران توانمندی می باشند. میانگین نسبت ارزش بازار به دفتری حقوق صاحبان سهام ۲.۷۳ بوده که حاکی از بالا بودن ارزش روز قیمت سهام شرکت های نمونه نسبت به ارزش اسمی آنها است و با توجه به تورم و ایجاد فاصله بین قیمت اسمی و قیمت بازار در بازار بورس ایران این موضوع منطقی است. همچنین میانگین اهرم مالی ۰.۶۰ بوده که نشان می دهد به طور متوسط ۰.۶۰ دارایی های شرکت ها می تواند بدهی ها را تسویه و ۰.۴۰ باقی مانده به عنوان حقوق صاحبان سهام باقی خواهد ماند. میانگین سودآوری آنها نیز ۰.۲۰ بوده و بیشترین نرخ بازدهی ناشی از دارایی ها ۰.۶۵ و کمترین آن نیز ۰.۳۵- بوده است که حاصل زیان ده بودن شرکت در طی یک سال بوده است. متغیرهایی که به دو مقدار صفر و یک محدود می شوند آمار توصیفی آنها به صورت میانگین و میانه و ... کارایی نداشته و مفهومی را بیان نمی کند. این متغیرها باید از نظر تعداد فراوانی و درصد فراوانی بررسی شوند. لذا فراوانی شرکت هایی که توسط سازمان حسابرسی مورد حسابرسی قرار گرفته اند از مجموع ۸۳۳ مشاهده تعداد ۲۷۵ مشاهده بوده که درصد فراوانی آنها ۰.۳۳ می باشد. و سایر شرکت ها با فراوانی ۵۵۸ و درصد فراوانی ۰.۶۷ توسط سایر موسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس اوراق بهادار مورد حسابرسی سالانه قرار گرفته اند.

تعیین روش تخمین مدل پژوهش

برای بررسی نوع آزمون مدل در مقاطع و دوره‌های زمانی مختلف داده‌های ترکیبی، از آزمون F مقید (چاو) استفاده شده است. نتایج آزمون چاو فرض صفر این آزمون مبنی بر مشابه بودن عرض از مبدا در تمام دوره‌ها را، برای مدل‌های پژوهش به طور قوی رد کرده است (سطح خطا کمتر از ۰.۰۵٪). لذا، روش تخمین داده‌های تابلویی برای برآورد مدل‌های آزمون فرضیه‌های پژوهش، گزینه‌ی مناسب‌تری است. بدین منظور از آزمون هاسمن جهت تعیین روش اثرات تصادفی در مقابل اثرات ثابت استفاده شده است. با توجه به اینکه آماره‌ی محاسباتی آزمون هاسمن برای مدل‌های پژوهش در سطح خطای ۵ درصد معنی‌دار نشده است (بزرگتر از ۰.۰۵٪)، بنابراین، فرض یک این آزمون مبنی بر وجود رابطه بین اثرات فردی و متغیرهای توضیحی رد شده است (اثرات ثابت)؛ از این رو، برای برآورد مدل‌های پژوهش از روش اثرات تصادفی استفاده می‌شود.

جدول (۳): نتایج آزمون چاو و هاسمن

آزمون چاو	مدل	آماره F	p-v	نتیجه آزمون	نوع و نتیجه آزمون
H_0 : یکسانی عرض از مبدا های مقاطع	۱	۳.۱۰	۰.۰۰۰	H_0 رد می‌شود	داده‌های تابلویی
H_0 : یکسانی عرض از مبدا های مقاطع	۲	۹.۶۶	۰.۰۰۰	H_0 رد می‌شود	داده‌های تابلویی
آزمون هاسمن	مدل	خی ۲	p.v	نتیجه آزمون	نوع و نتیجه آزمون
H_0 : عدم وجود ارتباط بین متغیر مستقل و خطای تخمین	۱	۱۳.۲۹	۰.۱۰	H_0 رد نمی‌شود	اثرات تصادفی
H_0 : عدم وجود ارتباط بین متغیر مستقل و خطای تخمین	۲	۱.۳۵	۰.۴۴	H_0 رد می‌شود	اثرات تصادفی

منبع: یافته‌های پژوهشگر

آزمون ناهمسانی واریانس

یکی از پیش فرض‌های رگرسیون عدم وجود ناهمسانی واریانس باقیمانده مدل می‌باشد با توجه به تأثیر مهم ناهمسانی واریانس بر برآورد، انحراف معیار و استنباط آماری، لازم است تا

قبل از پرداختن به هرگونه تخمین وجود و یا عدم وجود ناهمسانی واریانس تحقیق یابد. برای همسانی واریانس باقیمانده مدل از آزمون‌های بروش-پاگان گادفری، آزمون آرچ و آزمون گلجسر استفاده شد که نتایج آزمون‌ها نشان دهنده عدم همسانی واریانس بوده و به عبارتی باقی مانده‌های حاصل از تخمین مدل پژوهش، دارای واریانس ثابت نبوده است. لذا برای تخمین مدل های پژوهش از روش حداقل مربعات تعمیم یافته (EGLS) به جای حداقل مربعات معمولی (OLS) استفاده می‌شود. نتایج این آزمون در جدول (۴) بیان شده است. جدول (۴). نتایج آزمون همسانی واریانس باقیمانده‌های مدل رگرسیون

شرح مدل	آماره F	گلجسر	آرچ	نتیجه	روش منتخب
					مدل اول
مدل دوم	آماره F	۵.۳۳	۱۲۱۸	ناهمسانی واریانس	GLS
	p.v	۰.۰۰	۰.۰۰		

منبع: یافته های پژوهشگر

نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها برای آزمون فرضیه های پژوهش در جدول (۴) نشان داده شده است:

نتیجه‌ی آزمون مدل‌های پژوهش

نتایج مدل‌های پژوهش به شرح جدول (۵) بیان شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، معنی داری آماره فیشر برای مدل اول و دوم به ترتیب (۱۲۴.۵۰) و (۲۶۳.۳۶) در سطح ۵٪ حاکی از معنی داری کلی مدل برآورد شده است بنابراین، مدل اول و دوم پژوهش در کل معنی دار بوده و متغیرهای مستقل و کنترلی توانایی توضیح متغیر وابسته را دارند. علاوه بر این ضریب تعیین تعدیل شده (R2) در مدل اول ۰.۴۴ بوده که این عدد نشان می‌دهد که تقریباً ۰.۴۴ از تغییرات متغیر وابسته را می‌توان به متغیرهای مستقل و کنترلی نسبت داد و ۰.۵۶ دیگر ناشی از سایر عوامل بوده که از دسترس پژوهشگر خارج می‌باشد. هر چه مقدار این شاخص بزرگتر باشد پراکندگی نقاط حول خط رگرسیون بیشتر خواهد بود. این مقدار در مدل دوم ۰.۴۹ بوده که نشان می‌دهد تقریباً ۰.۴۹ از تغییرات متغیر وابسته را می‌توان به متغیرهای

مستقل و کنترل‌ی نسبت داد و ۰.۵۱ دیگر ناشی از سایر عوامل بوده که از دسترس پژوهشگر خارج می‌باشد. مقدار آماره دوربین واتسون در مدل اول و دوم به ترتیب (۱.۸۲) و (۱.۹۹) حاکی از عدم وجود مشکل خودهمبستگی سریالی مرتبه اول در اجزای اخلاص مدل برآورد شده است، لذا نتایج مدل برآورد شده کاذب نیست و تخمین مدل قابل اتکاست (نرمال آن باید بین ۱.۵ تا ۲.۵ باشد). مقدار شاخص عامل تورم واریانس (VIF) نیز نشان می‌دهد که متغیرهای مستقل مدل اول با هم مشکل همخطی شدید ندارند.

جدول (۵): نتایج آزمون مدل پژوهش در سطح داده‌های تابلویی

شرح	مدل اول (چولگی منفی بازده سهام)			مدل دوم (نوسانات هفتگی بازه خاص)		
	ضرایب	آماره تی	سطح خطا	ضرایب	آماره تی	سطح خطا
مقدار ثابت معادله	-۰.۱۵	-۰.۶۹	۰.۴۸	-۰.۲۲	-۱.۷۷	۰.۰۷
قابلیت مقایسه صورت‌های مالی	-۰.۰۹	-۲.۸۴	۰.۰۰	-۰.۰۷	-۲.۲۷	۰.۰۲
توانایی مدیریت	۰.۰۶	۲.۵۰	۰.۰۱	۰.۰۵	۲.۵۲	۰.۰۱
قابلیت مقایسه صورت مالی* توانایی مدیریت	-۰.۰۵	-۲.۱۶	۰.۰۳	-۰.۰۳	-۳.۴۴	۰.۰۰
اندازه شرکت	-۰.۰۲	-۲.۷۶	۰.۰۰	-۰.۰۶	-۳.۳	۰.۰۰
اهرم مالی	۰.۰۵	۳.۳۹	۰.۰۰	۰.۱۶	۲.۱۶	۰.۰۰
بازده دارایی	-۰.۰۲	-۱.۹۸	۰.۰۴	-۰.۰۶	-۲.۹۶	۰.۰۰
نسبت ارزش بازار به دفتری	-۰.۰۱	-۱.۹۷	۰.۰۴	-۰.۰۵	-۲.۰۱	۰.۰۴
کیفیت حسابداری	-۰.۰۱	-۲.۲۵	۰.۰۲	-۰.۰۲	-۲.۴۳	۰.۰۱
						۹
ضریب تعیین تعدیل شده R2	۰.۴۴۰			۰.۴۹۵		
F فیشر (رگرسیون) (سطح خطا)	۱۲۴.۵۰ (۰.۰۰۰)			۲۶۳.۳۶ (۰.۰۰۰)		
دوربین واتسون	۱.۸۲			۱.۹۹		

منبع: یافته‌های پژوهشگر

فرضیه اول: "قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر خطر سقوط قیمت سهام تاثیر معناداری دارد."

آماره‌ی تی -استیودنت مربوط به متغیر مستقل قابلیت مقایسه صورت‌های مالی (CompACC) و سطح معناداری آن (p.v) به ترتیب ۲.۸۴- و ۰.۰۰ بوده و ضریب آن نیز ۰.۰۹- می‌باشد. به عبارتی با ۰.۰۱ افزایش در قابلیت مقایسه صورت‌های مالی، خطر سقوط قیمت سهام (معیار چولگی منفی) ۰.۰۹ کاهش می‌یابد. با توجه به این که سطح خطای در نظر گرفته شده برای این پژوهش ۰/۰۵ بوده است، بنابراین متغیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی تاثیر معناداری بر خطر سقوط قیمت سهام داشته و فرضیه‌ی اول پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ مورد تایید قرار می‌گیرد. ضریب متغیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی منفی می‌باشد. در نتیجه، رابطه منفی و معنی داری بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و خطر سقوط قیمت سهام وجود دارد. در مدل دوم نیز بر اساس معیار نوسانات هفتگی خاص با توجه به اینکه آماره‌ی تی -استیودنت مربوط به متغیر مستقل یعنی قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و سطح معناداری آن (p.v) به ترتیب ۲.۲۷- و ۰.۰۲ بوده و ضریب آن نیز ۰.۰۷- می‌باشد. به عبارتی با ۰.۰۱ افزایش در قابلیت مقایسه صورت‌های مالی، خطر سقوط قیمت سهام (معیار چولگی منفی) ۰.۰۷ کاهش می‌یابد. با توجه به این که سطح خطای مورد نظر ۰/۰۵ بوده است، بنابراین متغیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی تاثیر معناداری بر خطر سقوط قیمت سهام داشته و فرضیه‌ی اول پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ مورد تایید قرار می‌گیرد.

فرضیه دوم: " توانایی مدیریت بر خطر سقوط قیمت سهام تاثیر معناداری دارد "

آماره‌ی تی -استیودنت مربوط به متغیر مستقل توانایی مدیریت (MAbility) و سطح معناداری آن (p.v) به ترتیب ۲.۵۰ و ۰.۰۱ بوده و ضریب آن نیز ۰.۰۶ می‌باشد. به عبارتی با ۰.۰۱ افزایش در توانایی مدیریت، خطر سقوط قیمت سهام (معیار چولگی منفی) ۰.۰۶ افزایش می‌یابد. با توجه به این که سطح خطای در نظر گرفته شده برای این پژوهش ۰/۰۵ بوده است، بنابراین متغیر توانایی مدیریت تاثیر معناداری بر خطر سقوط قیمت سهام داشته و فرضیه‌ی دوم پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ مورد تایید قرار می‌گیرد. ضریب توانایی مدیریت مثبت می‌باشد. در نتیجه، رابطه مثبت و معنی داری بین توانایی مدیریت و خطر سقوط قیمت سهام وجود دارد. همچنین در مدل دوم و بر اساس معیار نوسانات هفتگی خاص نیز با توجه به اینکه آماره‌ی تی -استیودنت مربوط به متغیر مستقل توانایی مدیریت و سطح معناداری

آن (p. v) به ترتیب ۲.۵۲ و ۰.۰۱ بوده و ضریب آن نیز ۰.۰۵ می‌باشد. به عبارتی با ۰.۰۱ افزایش در توانایی مدیریت، خطر سقوط قیمت سهام (معیار چولگی منفی) ۰.۰۵ افزایش می‌یابد. با توجه به این که سطح خطای در نظر گرفته شده برای این پژوهش ۰/۰۵ بوده است، بنابراین متغیر توانایی مدیریت تاثیر معناداری بر خطر سقوط قیمت سهام داشته و فرضیه دوم پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ مورد تایید قرار می‌گیرد.

فرضیه سوم: " توانایی مدیریت بر رابطه‌ی بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و خطر سقوط قیمت سهام اثر معناداری دارد."

برای تایید یا رد این فرضیه ابتدا ضریب توانایی مدیریت در مدل اول بررسی می‌شود. همانطور که مشخص است ضریب متغیر مزبور ۰.۰۶ و در سطح اطمینان ۹۵٪ نیز معنادار است و در شرکت‌هایی که توانایی مدیریت بیشتر است، احتمال خطر سقوط قیمت سهام (معیار چولگی منفی بازده سهام) افزایش می‌یابد. حال به ضریب قابلیت مقایسه صورت‌های مالی در مدل اول توجه می‌شود که این ضریب نیز ۰.۰۹- بوده که در سطح اطمینان ۹۵٪ نیز مورد تایید قرار گرفته و نشان می‌دهد که قابلیت مقایسه صورت‌های مالی باعث کاهش خطر سقوط قیمت سهام می‌شود. در مرحله بعد ضریب متغیر (MAbility * CompACC) در مدل اول مورد بررسی قرار می‌دهیم؛ این ضریب ۰.۰۵- و آماره تی استیودنت و سطح معناداری آن نیز به ترتیب ۲.۱۶- و ۰.۰۳ بوده است که نشان از تایید فرضیه در سطح اطمینان ۹۵٪ می‌باشد. در واقع توانایی مدیریت زمانی که در قابلیت مقایسه صورت‌های مالی ضرب می‌شود و اثر تعاملی ایجاد می‌کند و باعث می‌شود تا تاثیر منفی قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر خطر سقوط قیمت سهام (معیار چولگی منفی بازده سهام) از ۰.۰۹- به ۰.۰۵- کاهش می‌یابد لذا توانایی مدیریت باعث تعدیل و کاهش رابطه منفی بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و خطر سقوط قیمت سهام (معیار چولگی منفی بازده سهام) می‌شود. به عبارتی بر مبنای دیدگاه منفعت طلبی مدیران توانا با توجه به تاکید زیاد بر حفظ جایگاه و شهرت خود، این انگیزه در آن‌ها وجود دارد که اقدام به دستکاری کیفیت گزارشگری مالی نموده تا عملکرد مالی خود را به سطح انتظار بازار و یا سرمایه‌گذاران برسانند و اگر مدیر از وضعیت شهرت و توانایی خود، به منظور دست‌یابی به منافع خود و همچنین دست‌یابی به سطح انتظارات مورد نظر، از طریق

دستکاری کیفیت گزارشگری مالی استفاده نماید باعث می شود چنین مدیری اقدام به انباشت اخبار بد شرکت نماید که در نهایت به افزایش سقوط قیمت سهام منتهی می شود. در مدل دوم خطر سقوط قیمت سهام (معیار نوسانات هفتگی خاص) نیز زمانی که توانایی مدیریت در قابلیت مقایسه صورت های مالی (ضریب -0.07) ضرب می شود باعث می شود تا ضریب قابلیت مقایسه صورت های مالی -0.07 به -0.03 کاهش یابد و آماره تی استیودنت و سطح معناداری آن نیز به ترتیب 3.44 و 0.00 باشد که نشان از تایید فرضیه در سطح اطمینان 95% می باشد. در واقع توانایی مدیریت زمانی که در قابلیت مقایسه صورت های مالی ضرب می شود و اثر تعاملی ایجاد می کند و باعث می شود تا تاثیر قابلیت مقایسه صورت های مالی بر خطر سقوط قیمت سهام (معیار نوسانات هفتگی خاص) از -0.07 به -0.03 کاهش می یابد لذا توانایی مدیریت باعث تعدیل و کاهش رابطه منفی بین قابلیت مقایسه صورت های مالی و خطر سقوط قیمت سهام (معیار نوسانات هفتگی خاص) می شود.

نتیجه گیری و پیشنهادات پژوهش

این پژوهش به بررسی تاثیر قابلیت مقایسه صورت های مالی بر خطر ریزش قیمت سهام با تاکید بر نقش توانایی مدیریت در بورس اوراق بهادار تهران طی بازه زمانی 1392 تا 1398 با استفاده از اطلاعات 119 شرکت منتخب پرداخته است. بدین منظور از دو معیار چولگی منفی بازده سهام و نوسان بازده هفتگی خاص به منظور اندازه گیری ریسک سقوط قیمت سهام استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که بین توانایی مدیریت و خطر سقوط قیمت سهام رابطه مثبت و معنادار ولی بین قابلیت مقایسه صورت های مالی و خطر سقوط قیمت سهام رابطه منفی و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج بیانگر اثر تعدیلی توانایی مدیریت بر رابطه بین قابلیت مقایسه صورت های مالی و خطر سقوط قیمت سهام بوده است. این نتایج نشان می دهد که مطابق مبانی نظری ارتقاء ویژگی کیفی قابلیت مقایسه در صورت های مالی باعث تسهیل دسترسی سرمایه گذاران به برخی اطلاعات افشاء نشده توسط مدیران شرکت ها می شود و از این رو انگیزه مدیران جهت انباشت اخبار بد کاهش یافته و در نتیجه ریسک سقوط قیمت سهام در اثر انتشار ناگهانی اخبار بد مخفی شده کاهش می یابد. به عبارتی قابلیت مقایسه صورت های مالی انگیزه های مدیران را در انباشت اخبار منفی کاهش داده و به تبع آن ریسک

سقوط قیمت سهام سرمایه‌گذاران کاهش می‌یابد. از سوی دیگر مدیران هر اندازه توانایشان بالاتر باشد بهتر می‌توانند اخبار بد شرکت را انباشت نموده، اما انباشت اخبار بد تا یک مرزی امکان پذیر بوده و در چنین مرزی اخبار بد شرکت به یکبار افشا شده و منجر به ریسک سقوط قیمت سهام می‌شود. بنابراین می‌توان نتیجه‌گیری کرد که مدیران بر مبنای تئوری نمایندگی و تضاد منافع بین مدیران و مالکان، ممکن است هوش و استعداد خود را در جهت کسب بازده شخصی بکار گیرند، یا به واسطه اطمینان بیش از حد به خود و احتکار اخبار بد، باعث ایجاد حباب قیمتی و در نهایت سقوط قیمت سهام شوند. نتایج پژوهش با نتایج پارسا و صراف (۲۰۱۸)، کیم و همکاران (۲۰۱۶)، صفری گرایلی (۲۰۲۱) و حسینی و محمودآبادی (۱۳۹۶) همخوانی دارد. اما با یافته‌های چوگان و امامقلی (۱۳۹۷) همخوانی ندارد.

با توجه به نتایج پژوهش که بیانگر تأثیر منفی توانایی مدیریتی بر ریسک سقوط آتی قیمت سهام است لذا سهامداران و سرمایه‌گذاران توجه داشته باشند که وجود توانایی در مدیران شرکت لزوماً به معنای گام برداشتن و ایجاد ثروت در راستای منافع آن‌ها نبوده زیرا مدیران با استفاده از این توانایی؛ بهتر می‌توانند در راستای منافع خود گام برداشته و باعث هدررفت منابع سهامداران در راستای اهداف خود گردند. همچنین به سرمایه‌گذاران پیشنهاد می‌شود در تصمیمات سرمایه‌گذاری خود به تأثیر منفی قابلیت مقایسه در صورت‌های مالی بر ریسک سقوط قیمت سهام توجه کنند. به تدوین کنندگان قوانین مانند سازمان بورس و اوراق بهادار و سازمان حسابرسی نیز پیشنهاد می‌شود در سیاست‌گذاری‌ها و نظارت‌های خود به ارتقاء سطح قابلیت مقایسه در صورت‌های مالی که یکی از عوامل مهم در کاهش انگیزه مدیران در مخفی کردن اخبار بد می‌باشد، اهتمام جدی داشته باشند. به سازمان بورس و اوراق بهادار در راستای حفاظت از حقوق سرمایه‌گذاران نیز توصیه می‌شود امتیاز قابلیت مقایسه را در دوره‌های زمانی منظم محاسبه و افشاء کند. ضمن اینکه پیامد سقوط قیمت سهام، علاوه بر اثری که بر کل اقتصاد دارد، منجر به آشفتگی و سردرگمی فعالان بازار می‌شود و در نهایت اعتماد فعالان بازار، که سرمایه‌بازار سرمایه است، را از میان می‌برد و ضربه‌های روانی جبران‌ناپذیری به آنان وارد می‌کند در نتیجه منابع مالی از بورس خارج می‌شود (مصدق شرایط حال حاضر بازار سرمایه) لذا به سازمان بورس و اوراق بهادار و سازمان‌های نظارتی پیشنهاد می‌شود تا به

منظور جلوگیری از ایجاد حباب قیمتی و احتمال سقوط قیمت سهام، مکانیزم‌ها و راهکارایی را در نظر بگیرند تا از این طریق جلوی تضعیف بازار سرمایه و از بین رفتن سرمایه‌های مردم جلوگیری شود.

۴- فهرست منابع

باداور نهندی، یونس و بابایی، قادر. (۱۳۹۸). ارتباط قابلیت مقایسه صورت های مالی و ریسک سقوط قیمت سهام با تاکید بر نقش عدم تقارن اطلاعاتی، پژوهش های کاربردی در گزارشگری مالی، دوره ۸، شماره ۱، صص ۲۰۶-۱۷۳.

چوگان، آیناز و امامقلی پور، میلاد. (۱۳۹۷). بررسی تاثیر قابلیت مقایسه صورت های مالی بر ریسک سقوط قیمت سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، چهارمین کنفرانس بین المللی نقد و واکاوی مدیریت در هزاره سوم، شیراز.

حسینی، سیدمهدی و محمودآبادی، عبدالرزاق، (۱۳۹۶)، بررسی تاثیر قابلیت مقایسه صورت های مالی بر ریسک سقوط آتی قیمت سهام، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.

دریایی، عباسعلی؛ مران جوری، مهدی و یاسین، فتاحی، (۱۳۹۹). نقش کیفیت حسابداری بر رابطه بین قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری و ریسک سقوط قیمت سهام، دانش حسابداری و حسابداری مدیریت، دوره ۹، شماره ۳۶ - شماره پیاپی ۳۶، صص

179-196

رضایی، یاسر و عبدالهی، احمد. (۱۳۹۸). قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و احتمال گزارشگری متقلبان، پژوهش‌های حسابداری مالی، دوره ۱۱، شماره ۲، شماره پیاپی ۴۰

شهریاری، امیرحسین و فدایی، مهدی، (۱۳۹۹). بررسی تاثیر توانایی مدیران بر ریسک سقوط قیمت سهام با در نظر گرفتن نقش دوره تصدی مدیر عامل و رقابت در بازار محصول در بورس اوراق بهادار تهران، رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، سال ۴، ش ۴۶، صص ۳۶-۱۶.

عابدی صدقیانی بابک؛ واعظ، سید علی؛ مظاهری، اسماعیل و انواری، ابراهیم. (۱۳۹۹)، بررسی رابطه بین کاهش حق الزحمه حسابرسی در دوران بحران اقتصادی با کیفیت اطلاعات حسابداری، فصلنامه حسابداری مالی، سال ۱۲، ش ۴۷، صص ۸۵-۵۹.

فروغی، داریوش و ساکیانی، امین، (۱۳۹۷). تاثیر توانایی مدیریتی بر ریسک سقوط قیمت سهام، پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، دوره ۱۰، ش ۴۰، صص ۶۸-۴۷.

فروغی، داریوش، امیری، هادی و ساکیانی، امین. (۱۳۹۵). توانایی مدیریتی، کارایی سرمایه‌گذاری و کیفیت گزارشگری مالی، پژوهش‌های تجربی حسابداری، دوره ۶، شماره ۱ - شماره پیاپی ۲۱، صص ۸۹-۶۳.

محمدی، سجاد و صالحی، اله کرم، (۱۳۹۶). بررسی رابطه بین توانایی مدیریت با کرایه سرمایه‌گذاری و ریسک کاهش قیمت سهام، پیشرفت‌های حسابداری، دوره نهم، شماره دوم، صص ۱۱۹-۹۳.

محمدی خشوئی، حمزه؛ هاشمی، سیدعباس؛ امیری، هادی. (۱۳۹۴). تأثیر سبک حسابرس بر ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری. حسابداری مالی، دوره ۷، ش ۲۸، صص ۱۴۹-۱۲۲.

معطوفی، علیرضا؛ پورداداشی، آزیتا و بارانی، زینب. (۱۳۹۸)، بررسی اثر عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین موقعیت جغرافیایی شرکت و ریسک سقوط قیمت سهام، فصلنامه حسابداری مالی، سال ۱۱، ش ۴۳، صص ۹۶-۷۳.

نوروش، ایرج؛ کوشافر، مصطفی و مشایخی، بیبتا. (۱۳۹۶). سنجش کارایی و توانایی مدیریت بر اساس معیارهای مالی، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، دوره ۶، شماره ۲۳، صص ۱۸۷-۲۰۲.

منابع غیرفارسی

- Barth, M., Landsman, W., Lang, M., & Williams, C. (2012). Are IFRSbased and US GAAP based accounting amounts comparable? *Journal of Accounting and Economics*, Vol 54, PP:68-93
- Chen, C.-W., Collins, D. W., Kravet, T. D., & Mergenthaler, R. J. (2014). Financial statement comparability and the efficiency of acquisition decisions. Working paper, University of Iowa.pp:1-30.
- Chen, J., Hong, H., Stein, J. C., (2001). Forecasting crashes: Trading volume, past returns, and conditional skewness in stock prices. *Journal of Financial Economics* 61(3), 345–381.
- Choi, A., Choi, J., Sohn, B. (2016). The joint effect of audit quality and legal regimes on the use of real earnings management: international evidence. Working Paper, Seoul National University and University of Macau
- Cui ,Huijie, Chong Chen, Yanan Zhang & Xiji, Zhu (2019). Managerial ability and stock price crash risk, *Asia-Pacific Journal of Accounting & Economics*, 26:5, PP:532-554.
- De Franco, G., Kothari, S. P., & Verdi, R. S. (2011). The benefits of financial statement comparability. *Journal of Accounting Research*, Vol. 49, No. 4, Pp. 895–931.
- DeFond, M., Hu, X., & Hung, M., Li, S. (2011). The impact of mandatory IFRS adoption on foreign mutual fund ownership: The role of comparability. *Journal of Accounting and Economics*, Vol 51, Issue 3,pp:1-15.
- Demerjian, P., Lev, B., Lewis, M.F (2013). Managerial ability and earnings quality. *Accounting Review*, 88(2),pp: 463-49
- Gang, X. (2015). Trading and earnings management. Evidence from China's non-tradable share reform, *Journal of Corporate Finance* , doi :10.1016/j.jcorpfin.01.013.
- Habib, e. (2014). managerial Ability, Investment Efficiency and stock price crash risk. Working paper, Available at:www. ssrn.com.

- Hutton, A. P., Marcus, A. J., & Tehranian, H. (2009). Opaque financial reports, R2, and crash risk. *Journal of Financial Economics*, Vol 94, Issue 1, pp: 67-86
- Kim, J.-B., & Zhang, L. (2015). Accounting conservatism and stock price crash risk: Firm level evidence. *Contemporary Accounting Research*, Vol 13, Issue 1, pp:412-441
- Kim, J-B., Li, L., Yi Lu, L & Yu, Y. (2016). Financial statement comparability and expected crash risk, *Journal of Accounting and Economics*, Vol 61, Issue 2-3, pp: 294–312
- Kim, S., Kraft, P., & Ryan, S. (2013). Financial statement comparability and credit risk. *Review of Accounting Studies*, Vol 18, Issue 3, pp: 783-823
- Li, X., Wang, S.S., Wang, X., (2017). Trust and stock price crash risk: evidence from China. *J. Bank. Financ.* 76, pp: 74–91
- Liang , [Leng, Ling](#), [Jing ,Tang](#),(2020). Managerial overconfidence, firm transparency, and stock price crash risk: Evidence from an emerging market, [China Finance Review International](#) . DOI: [10.1108/CFRI-01-2019-0007](#)
- Luo Y, Zhang C(2019). Economic Policy Uncertainty and Stock Price Crash Risk, *Research in International Business and Finance* doi: <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2019.101112>.
- parsa, [Barhram Pasandideh](#) , [Fatemeh Sarraf](#) .(2018). Financial Statement Comparability and the Expected Crash Risk of Stock Prices' *Advances in mathematical finance & applications*, 3 (3), pp:77-93.
- Soo Yeon ,Park & Hoon ,Jung, (2017). [The Effect of Managerial Ability on Future Stock Price Crash Risk: Evidence from Korea](#)," [Sustainability](#), MDPI, Open Access Journal, vol. 9(12), pp:1-17,.
- Safari Gerayli , Mehdi,(2021). Comparability of Financial Reports and Negative Skewness of firm -Specific Monthly Returns: Evidence from Iranian firms, *Aodfva nSceIs Din athemtical Finance.& Applications*, 6(1), pp153-165.DOI.
- Shahab ,y, Collins G. Ntim, Farid Ullah,(2020).CEO power and stock price crash risk in China: Do female directors' critical mass and ownership structure matter?Contents lists available at ScienceDirect

International Review of Financial Analysis, journal.
www.elsevier.com/locate/irfa.

Sohn, B.C. (2016). The effect of accounting comparability on the accrual-based and real earnings management. *Journal of Accounting and Public Policy*, Vol 35, Issue 5, 513-539

[Trung K.Do](#). (2020). Financial statement comparability and corporate debt maturity, *Finance Research Letters*, Available online 13 July 2020, 101693, <https://doi.org/10.1016/j.frl.2020.101693>.

Wang, C. (2014). Accounting standards harmonization and financial statement comparability: Evidence from transnational information transfer. *Journal of Accounting Research*, Vol 52, Issue 4, 955-992

Watts, R. L. (2003). Conservatism in accounting part I: Explanations and implications. *Journal of Accounting and Economics*, Vol 17, Issue 3, pp 207-221